

Evropska unija kao pravno lice

Evropska unija (EU) nema status pravnog lica. Ugovor iz Maastrichta ne sadrži ni jednu odredbu kojom se Unija određuje kao pravno lice i pored toga što dve zajednice koje ulaze u sastav EU (Evropska zajednica-EZ i EUROATOM) imaju taj status. Tako, Evropska zajednica ima pravo članstva u međunarodnim organizacijama, pravo da sklapa ugovore, te ima pravo da formira svoje delegacije u državama koje nisu članice EU. S obzirom da to pravo EU nema, ona ulazi u međunarodne aranžmane kroz Evropsku zajednicu. Međutim, poslovi iz drugog i trećeg stuba ostaju nepokriveni. To za posledicu ima da danas EU ne može da potpiše na primer Evropsku konvenciju o ljudskim pravima. Sve ove okolnosti utiču na to da postoji velika konfuzija u odnosima kako između EU i država koje nisu njene članice, tako i između samih članica EU.

Ugovor iz Lisabona koji predviđa sveobuhvatnu reformu evropskog sistema nastoji da prevaziđe između ostalog i ove probleme. Naime, Ugovorom je predviđena radikalna reforma sadašnje strukture EU i to tako što će tri stuba koja čine strukturu EU biti spojena u jedan koji će se zvati Evropska unija. Ove promene će se neminovno odraziti i na status pravnog lica EZ, koji će biti transferisan na EU. Sticanjem statusa pravnog lica EU će postati subjekt međunarodnog prava i moći će da predstavlja Evropu na međunarodnoj sceni, te će biti prepoznatljiviji partner za treće zemlje i međunarodne organizacije. Takođe, EU će moći da sklapa međunarodne ugovore, koji će biti direktno obavezujući za sve države članice, odnosno imaće supremaciju nad nacionalnim zakonodavstvom. Dalje, EU će imati pravnu mogućnost da postane član međunarodnih institucija i organizacija, što će za posledicu imati da EU ima jaču pregovaračku poziciju na svetskoj sceni. EU će tako spolja posmatrano umnogome ličiti na državu, ali će iznutra i dalje

predstavljati sporazum među državama. Sa skorašnjim završetkom procesa ratifikacije Ugovora iz Lisabona ove promene stupaju na snagu.

